

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti

Təsdiq edirəm

Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov

"12" 08 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı: 7001001-Pedaqogika

İxtisaslaşmanın adı: İnformatikanın tədrisi

Fakültə: Təbiyyat

Kafedra: Riyaziyyat və informatika

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar (LDU "Riyaziyyat və informatika" kafedrasının 31 yanvar 2023-cü il tarixli 5 sayılı protokoluna əsasən çap edilib)

Kodu: ISF-B01

Tədris ili: I, (2025-2026-cı tədris ili) **Semestr:** payız

Tədris yükü: cəmi: 180 saat. Auditoriya saati - 30 (15 saat mühazirə, 15 saat laboratoriya)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya:

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Həbibov Vahab Mehti oğlu, r.ü.f.d. , dosent

Məsləhət günləri və saati: saat 13⁰⁰-15⁰⁰

E-mail ünvanı: vahab.hebibov@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Hacı Z.Tağıyev küçəsi 3 sayılı tədris korpusu

III.Tövsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Azərbaycan respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün informatika fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulumu) (I-XI siniflər), Bakı-2013
2. Azərbaycan respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün informatika fənni üzrə fənn proqramları və dərsliklər Bakı-2019-2022
3. Orucova M.Ü və b.Tətbiqi proqramlar paketi. Gəncə-2017.
4. Pələngov Ə. Abdullayeva M. Orta məktəbdə informatikanın tədrisi metodikası, "Elm və təhsil", Bakı-2015
5. Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartları və proqramları (kurikulumları). Bakı, "Kurikulum" jurnalı, 2010, №3, səh. 115-130.

İnternet resursları:

1. <http://www.twirpx.com/files/mathematics/>
2. <https://math.semestr.ru/math/index.php>
3. http://window.edu.ru/catalog/resources?p_rubr=2.1.11
4. <http://informatika.ru>

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən İnformatika fənninin tədrisinə ehtiyac var.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta ITM-in metod və formaları fənninin tədris olunması məqsəduyğundur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi.

Informasiyanın yeni bir elm sahəsi kimi yaranması və tədris prosesinə fənn kimi daxil edilməsi müasir dərslərin strukturunda, məzmununda, biliklərin mənimsədilməsində novator tipli biliklərə gətirib çıxarmışdır.

"Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar" fənni onun məqsəd və vəzifələrini, əhəmiyyətinin əsaslandırılmasını, fənnin xarakterik xüsusiyyətlərini, məzmun xətlərini və onların əsaslandırılmasını, ümumi təlim nəticələrini, məzmun standartlarını, alt-standartları, tədris prosesində üfüqi və şaquli integrasiyanı, fəndaxili və fənlərarası integrasiyanı, təlim strategiyalarını və qiymətləndirmə vasitələrini əhatə edir. Fənnin əsas məqsədi tələbələrə informatikanın yuxarıda göstərilən əsas bölmələri haqqında mükəmməl bilik əşiləməkdir.

Fənnin tədrisinə 45 saat vaxt ayrılır, bunun 30 saati mühazirə, 15 saati məşğələ işlərinə sərf edilir.

Kursun keyfiyyətli tədrisi üçün magistrların bakalavr hazırlıq pilləsində "İnformatikanın tədrisi metodikası" fənnini keçməsi məqsədəuyğundur. Kurs üzrə laborator məşğələlər nəzərdə tutulmuşdur. Bu məşğələlərdə tam orta təhsil üzrə informatikadan proqram və dərslərlərin təhlili, problemlə əlaqədar Internetdə olan resursların təhlili aparılmalıdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar, həm laboratoriya varsa, onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilər;
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin

imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı 30 saat müəhazirə, 15 saat seminar Cəmi 45 saat

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
1	2	3		4
	Mühazirə mövzuları	müh	məş	
1	Mövzu № 1. Tətbiqi proqram təminatı. Plan: 1. Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri. 2. Üsulyönlü tətbiqi proqram paketləri. 3. Problemyönlü tətbiqi proqram paketləri. Mənbə: [1-7]	2	2	
2	Mövzu № 2. İnformatika təliminin məzmunu. İnformatika təliminin strategiyaları. İnformatika təliminin məzmun xətləri. Plan: 1. Ümumi təlim nəticələri. 2. Məzmun xətləri. 3. Məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri. 4. Fəaliyyət xətləri. Məzmun standartları. 5. Fəndaxili və fənlərarası inteqrasiya. 6. İnformatika təliminin təşkilinə verilən əsas tələblər 7. İnformatika təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar barədə. 8. Müəllimin təlim fəaliyyətinin planlaşdırılmasına dair nümunələr . 9. İnformatika fənninin məzmun standartlarının şərh 10. İnformatika təliminin məzmun xətləri Mənbə: [1-7]	2	2	
3	Mövzu № 3. Kompüter, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və sistemləri məzmun xəttinə aid tətbiqi proqramlar. Plan 1. Offis proqramları 2. Öyrədici proqramlar. 3. Multimedia və Kommunikasiya Mənbə: [1-7]	2	2	
4	Mövzu №4. Orta məktəb informatika kursunda mətn redaktorlarının, Elektron cədvəl redaktorunun və Verilənlər bazası mövzusunun öyrədilməsi metodikası.	2	2	

	Plan: 1. Mətn prosessoru , Kompüterdə mətnlərin hazırlanması üçün (WordPad, Microsoft Word), 2. Mətni müvafiq qaydada formatlaşdırılması 3. Mətn redaktorunda cədvəl və diaqramlar 4. Mətn redaktorunda obyektlərlə işləmək bacarığını 5. Mətn redaktorunda müxtəlif çətinlik dərəcəli sənədlər 6. Cədvəl prosessorları (Microsoft Excel). 7. Elektron cədvəlinin əsas elementləri 8. Elektron cədvəldə diaqramlar, qrafiklər 9. Verilənlər bazasının idarə edilməsi sistemləri (VBIS) (Microsoft Access); 10. Verilənlər bazasının obyektləri 11. Verilənlər bazasının əsas tərkib elementlərini və formaları. Mənbə: [1-7]			
5	Mövzu № 5. Orta məktəb informatika kursunda Qrafik redaktorlarının, Rastr və vektor qrafiklərinin öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Qrafik istifadəçi interfeysi 2. Qrafiki redaktorda rəsmlərin fraqmentləri üzərində iş 3. Qrafiki redaktorda şəkli yadda saxlamaq və çap etmək bacarıqları 4. Qrafiki redaktorda müəyyən çətinlik dərəcəsinə malik şəkillər Rastr qrafikaları ilə işləmək bacarığı 5. Vektor qrafikaları ilə işləmək bacarığı Mənbə: [1-7]	2	2	
6	Mövzu № 6. Orta məktəb informatika kursunda Təqdimatların hazırlanmasının öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Təqdimatların hazırlanması üçün Microsoft Power Point 2. Təqdimat proqramında ilkin işləmək bacarığı 3. Slaydlara yeni komponentlərin və effektlərin tətbiqinin öyrədilməsi Mənbə: [1-7]	2	2	
7	Mövzu № 7. Orta məktəb informatika kursunda Öyrədici proqramların və Multimedia qurğularının öyrədilməsi metodikası. Plan: 1. Kompüterdə oyun tipli proqramlar 2. Kompüterdə sadə öyrədici tipli proqramlar. 3. Kompüterdə öyrədici tipli proqramlarla iş bacarığı 4. Elektron lüğətlər, mətn tərcüməçiləri və s. kimi tətbiqi proqramlar. 5. Multimedia qurğuları 6. Multimedia qurğularının funksiyaları 7. Multimedia qurğularının iş prinsipləri Mənbə: [1-7]	2	2	
8	Mövzu № 8. Orta məktəb informatika kursunda	1	1	

	Kommunikasiya texnologiyalarının öyrədilməsi metodikası.			
	Plan: 1. Internetin əsas xidməti proqramları 2. Şəbəkə qurğularının iş prinsipləri 3. Internetdə informasiya resurslarının ünvanlaşdırılması 4. Müxtəlif Internet xidmətlərinə aid təqdimatlar Mənbə: [1-7]			
	Cəmi	15	15	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Fənnin tədrisinin sonunda Informatikanın tədrisi metodikasının elmi nəzəri əsasları kursundan müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqqında fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdırlar. Həmçinin magistrantlar Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar kursunun verdişlərinə yiyələnməlidirlər.

"Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar " fənnin tədrisi zamanı qoyulan tələbələr aşağıdakı kimidir:

- Mühazirə mətninin hazırlanması,
- nəzəri məlumatların toplanması,
- test tapşırıqların yerinə yetirilməsi,
- referat işlərin hazırlanması,
- imtahan suallarının öyrənilməsi,
- fərdi tapşırıqları yerinə yetirilməsi,
- məsələ və misalların həlli.
- tətbiqi məsələlərin yerinə yetirilməsi.

Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar fənninin öyrədilməsi fənn üzrə qoyulan əsas tələblərdən biridir. Informatikanın tədrisi metodikasının müasir problemləri fənnin tədrisi

- Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür,verdiş və bacarıqları;
- Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar fənninin inkişafının aktual istiqamət və problemləri
- Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar fənninin öyrənilməsində riyaziyyatda yeri,rolu və mövqeyi
- Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar fənnin digər elmlərlə qarşılıqlı əlaqəsi

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar ümumi məsələləri, predmeti və strukturu, məqsədləri, vəzifələri öyrənilir;
- Informatikanın məktəbdə tədrisi məzmunu ilə tanış olur;
- Tədris fənləri sistemində informatikanın mövqeyi, rolu və əhəmiyyəti araşdırılır;
- Informatika üzrə mövcud təhsil standartı öyrənilir və məktəbdə informatikanın təliminin təşkili üsulları ilə tanış olur;
- Məktəbdə informatika tədrisinin məzmun xətləri, məzmun xətlərinə uyğun tətbiqi proqramların tədrisinin məqsəd və vəzifələri araşdırılır.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Kollokvium sualları.

I. Kollokvium sualları (12-22 noyabr 2025-ci il tarixlərində keçiriləcək):

1. Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri.

2. Üsulyönlü və problemyönlü tətbiqi proqram paketləri.
3. Məzmun xətləri.
4. Məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri.
5. Fəaliyyət xətləri. Məzmun standartları.
6. Fəndaxili və fənlərarası integrasiya.
7. İnformatika təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar barədə.
8. İnformatika fənninin məzmun standartlarının şərh.
9. İnformatika təliminin məzmun xətləri: İnformasiya və informasiya prosesləri; Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma.
10. İnformatika təliminin məzmun xətləri: Kompüter, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və sistemləri; Cəmiyyətin informasiyalaşdırılması.

II. Kollokvium sualları (08-18 dekabr 2025-ci il tarixlərində keçiriləcək):

1. Mətn prosessoru, Kompüterdə mətnlərin hazırlanması (WordPad, Microsoft Word).
2. Mətni müvafiq qaydada formatlaşdırılması
3. Mətn redaktorunda cədvəl və diaqramlar
4. Cədvəl prosessorları (Microsoft Excel).
5. Elektron cədvəlinin əsas elementləri
6. Elektron cədvəldə diaqramlar, qrafiklər
7. Verilənlər bazasının idarə edilməsi sistemləri (VBIS) (Microsoft Access);
8. Qrafiki redaktorda rəsmlərin fraqmentləri üzərində iş
9. Qrafiki redaktorda şəkli yadda saxlamaq və çap etmək bacarıqları
10. Təqdimatların hazırlanması üçün Microsoft Power Point

XV. İmtahan sualları:

1. Ümumi təyinatlı tətbiqi proqram paketləri.
2. Üsulyönlü və problemyönlü tətbiqi proqram paketləri.
3. Məzmun xətləri.
4. Məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri.
5. Fəaliyyət xətləri. Məzmun standartları.
6. Fəndaxili və fənlərarası integrasiya.
7. İnformatika təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar barədə.
8. İnformatika təliminin məzmun xətləri
9. İnformatika təliminin məzmun xətləri: İnformasiya və informasiya prosesləri
10. İnformatika təliminin məzmun xətləri: Formallaşdırma, modelləşdirmə, alqoritmləşdirmə və proqramlaşdırma
11. İnformatika təliminin məzmun xətləri: Kompüter, informasiya və kommunikasiya texnologiyaları və sistemləri
12. İnformatika təliminin məzmun xətləri :Cəmiyyətin informasiyalaşdırılması
13. Mətn prosessoru, kompüterdə mətnlərin hazırlanması (WordPad, Microsoft Word).
14. Mətni müvafiq qaydada formatlaşdırılması
15. Mətn redaktorunda cədvəl və diaqramlar
16. Cədvəl prosessorları (Microsoft Excel).
17. Elektron cədvəlinin əsas elementləri
18. Elektron cədvəldə diaqramlar, qrafiklər
19. Verilənlər bazasının idarə edilməsi sistemləri (VBIS) (Microsoft Access);
20. Verilənlər bazasının əsas tərkib elementlərini və formaları.
21. Qrafiki redaktorda rəsmlərin fraqmentləri üzərində iş
22. Qrafiki redaktorda şəkli yadda saxlamaq və çap etmək bacarıqları
23. Təqdimatların hazırlanması üçün Microsoft Power Point

24. Kompüterdə sadə öyrədici tipli proqramlar.
25. Elektron lüğətlər, mətn tərcüməçiləri və s. kimi tətbiqi proqramlar
26. Multimedia qurğuları. Multimedia qurğularının funksiyaları

"Orta məktəb informatika kursunun məzmun xətlərinə aid tətbiqi proqramlar" fənninin sillabusu 7001001- **"Pedaqogika"** ixtisası, **"İnformatikanın tədrisi"** ixtisaslaşmasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus **«Riyaziyyat və informatika»** kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (08.09.2025-ci il, protokol № 1).

Fənn müəllimi:

dos. Vahab Həbibov

Kafedra müdiri:

dos. Ruslan Həmidov